

Számelmélet 2005/2006 ősz

8. gyakorlat: Hensel-felemelés

1. Mutassuk meg, hogy tetszőleges p prím, α pozitív egész és $f(x)$ egész együtthatós polinom esetén

(a) $f(z + p^\alpha y) \equiv f(z) + p^\alpha y f'(z) \pmod{p^{\alpha+1}}$;

(b) ha $f(z) \equiv 0 \pmod{p^\alpha}$ és $f'(z) \not\equiv 0 \pmod{p}$, akkor $f(z + p^\alpha y) \equiv 0 \pmod{p^{\alpha+1}}$ megoldható y -ra és a megoldás modulo p egyértelmű.

2. (Hensel-felemelés)

Keressük meg az $5x^{22} \equiv 6 \pmod{7^2}$ kongruencia összes megoldását!

(a) Oldjuk meg először $f(x) = 5x^{22} - 6 \equiv 0 \pmod{7}$ -et.

(b) Ha $f(c) \equiv 0 \pmod{7}$, számojuk ki $f(c) \pmod{7^2}$ értékét *gyors hatványozással*. Ez a következőt jelenti: határozzuk meg a c, c^2, c^4, c^8, c^{16} számokat modulo 7^2 és használjuk ki, hogy $22 = 16 + 4 + 2$ miatt $c^{22} \equiv c^{16}c^4c^2 \pmod{7^2}$.

(c) Az $f(x) \equiv 0 \pmod{7^2}$ megoldását $x = c + 7y$ alakban keressük. Az előző feladat szerint $0 \equiv f(x) = f(c + 7y) \equiv f(c) + 7yf'(c) \pmod{7^2}$.

3. Keressük meg az

(a) $x^5 - 23 \equiv 0 \pmod{27}$;

(b) $x^5 - 23 \equiv 0 \pmod{25}$;

(c) $x^{18} + 3x - 4 \equiv 0 \pmod{49}$;

• (d) $x^{11} + x + 1 \equiv 0 \pmod{363}$.

kongruenciák összes megoldását a Hensel-felemelés segítségével.

• 4. Tegyük fel, hogy p prím, $\alpha \geq 2$ egész és $f(x)$ egész együtthatós polinom, amelyre $f(x_1) \equiv 0 \pmod{p}$. Bizonyítsuk be, hogy

(a) amennyiben $f'(x_1) \not\equiv 0 \pmod{p}$, akkor modulo p^α egyetlen olyan x_α van, amelyre $f(x_\alpha) \equiv 0 \pmod{p^\alpha}$ és $x_\alpha \equiv x_1 \pmod{p}$;

(b) amennyiben $f'(x_1) \equiv 0 \pmod{p}$, akkor az előbbi egyenlet megoldásainak száma osztható p -vel, azaz

$$|\{x_\alpha \in \mathbb{Z} : f(x_\alpha) \equiv 0 \pmod{p^\alpha}, x_\alpha \equiv x_1 \pmod{p} \text{ és } 0 \leq x_\alpha < p^\alpha\}|$$

osztható p -vel.

• 5. Legyen p prím és jelölje az $f(x) \equiv 0 \pmod{p}$ kongruencia (modulo p páronként különböző) megoldásainak számát r . Lássuk be, hogy

$$r \equiv - \sum_{a=1}^p f(a)^{p-1} \pmod{p}.$$